

dbx goes 500

Het API lunchbox-formaat blijft een geweldige manier om veel verschillende preamps en analoge processors in huis te halen. Het aanbod groeit nog steeds, en ook dbx heeft zich nu op dit formaat geworpen.

door Marnix Bosman > marnix@interface.nl

Voor dbx is het ontwerpen van compacte processormodules eigenlijk helemaal niks nieuws. Jaren geleden bedacht dbx namelijk al de 900 series, een 19" frame waarin je negen processormodules kon monteren. Beroemd waren destijds onder andere de 903 compressor, de 904 noisegate en de 905 eq. 19" frames met deze modules kun je ook nu nog steeds in menige topstudio vinden. In tegenstelling tot het API 500 ofwel lunchbox-systeem werd het dbx 900-concept alleen door concurrent Aphex opgepikt. Zij brachten de beroemde Compellor en Dominator compressors ook voor het 900 frame uit. Nu zijn de rollen dus omgedraaid en bouwt dbx modules voor het systeem van een ander. De eerste dbx 500-modules zijn inmiddels leverbaar.

580 preamp

Een goede preamp is goud waard. Met preamps geldt echter: zoveel smaken zoveel

kleuren. De dbx 580 is een preamp met een ruim gainbereik van 60dB. Hij is volledig elektronisch gebalanceerd (dus geen trafo's) en gebruikt een uitstekende Burr Brown preamp chip als hart. De kracht van deze preamp zit hem in de features zoals de goede vu-meter met peak-led, de hi-Z-input en het ruim regelbare low cut-filter. De 580 heeft daarnaast als interessante extra twee zogenaamde high- en low-detailregelaars.

Het lijken aanvankelijk high en low eq's, maar dat klopt toch niet helemaal. De high-regelaar is in feite een high shelving eq boven 10kHz, maar deze kan alleen versterken met 15dB. Met deze regelaar heb je een simpele en snelle methode in handen om een stem net iets meer sprankeling te geven of een klank iets meer presence te geven. De low-regelaar heeft eveneens een bereik van +15dB, maar werkt heel anders. Met de low detail-regelaar bestuur je een tweetraps-circuit dat allereerst een boost geeft vanaf 125Hz. Tegelijkertijd verzwak je echter ook de frequenties bij 400Hz. Met deze slimme regelaar kun je op een snelle en eenvoudige wijze je klank wat meer body geven. Erg

530 eq

Eq's heb je in twee soorten; de smaakmakers en de probleemoplossers. De 530 is gebaseerd op de beroemde 905 eq en verenigt eigenlijk beide karakters in zich. Het is een 3-bands vol-parametrische eq met strategisch gekozen banden. Alle banden hebben een ruim frequentiebereik en een goede overlap zodat hij makkelijk is in te regelen. Iedere band heeft een gainbereik van +/- 15dB en ook de Q-factor is over een brede range te regelen. De Q-factor en de gainregelaar zijn gecombineerd op een as en zijn daardoor iets minder eenvoudig te bedienen. Op het supercompacte 500 Series-formaat is er immers minder ruimte beschikbaar voor de knoppen.

De high- en low-banden kun je naar wens omschakelen van een bell naar een shelving curve. Speciaal aan de 530 eq is dat iedere band voorzien is van een notch-functie. Draai je de gainregelaar helemaal naar links dan hoor je een klik en krijg je een notch-filter met een regelbare Q en frequentie. Dan verandert de 530 acuut van een smaakmaker in een probleemoplosser. Die notch-filters werken echt geweldig en zijn perfect om rare rondzingers te onderdrukken of andere ongewenste geluiden te onderdrukken. Onderschat overigens ook niet de creatieve mogelijkheden van een goede notch op een geluid. De notch-filters werken uitstekend en

zijn zo geschakeld dat ze de werking van de andere banden niet direct beïnvloeden. De 530 eq is een handige aanschaf voor wie op zijn mixer nog een paar goede eq's mist.

560A compressor

De 560A heb ik bewust voor het laatst bewaard. Zegt iemand: dbx, dan zeg ik: de 160 compressor. Met compressors is dbx groot en beroemd geworden, met als ultieme succesnummer de 160. De op een vca gebaseerde 160 is al jaren een veelgebruikte compressor bij livesound. Maar ook in de studio is een 160 een geweldige compressor om je drums of bassen onder controle te houden. De 560A is direct afgeleid van de legendarische 160A en gebruikt ook hetzelfde circuit. Het front lijkt sprekend op een 160A of 160X, maar natuurlijk wel iets kleiner. Kenmerkend is echter nog steeds de grote led-meter die naar keuze het ingangs- of uitgangssignaal weergeeft. Met een tweede led-meter wordt duidelijk de mate van gainreductie aangegeven.

Voor het inregelen heb je op een dbx 160 drie knoppen, threshold, ratio en output gain, en op de 560A is dat niet anders. Een 160A of 560A heeft geen regelaars voor het instellen van de attack of release; die zijn direct afhankelijk van het level waarmee je de compressor aanstuurt. Helemaal

bovenaan zitten drie leds waaraan je direct kunt zien of je signaal onder of boven de threshold zit. Met deze feature kun je de 560A heel snel inregelen. Naast deze leds zit ook de, voor dbx typerende, OverEasy-schakelaar. Hiermee schakel je de 560A feitelijk om van een hard knee naar een soft knee compressor. In de bijgaande karakteristiek kun je zien wanneer de drie threshold-leds ongeveer in werking treden. De ratio is traploos regelbaar van 1:1 (geen compressie dus) tot 1:infinity (limiting). Daarboven heb je ook nog de typische -1:1 stand (zie ook de karakteristiek).

De 560A doet nauwelijks onder voor een 160A (of de 160X die ik zelf gebruik). De knoppen zitten uiteraard wat dichter op elkaar en wat betreft headroom lijkt de originele 160 wat meer ruimte te hebben, maar in de basis zijn het identieke compressors. Vooral op drums of bassen (synthetisch of akoestisch) doet de dbx 560A het echt geweldig. De kracht van een dbx compressor is dat je hem subtiel maar ook heel agressief kunt gebruiken. In subtielere standen is hij een simpel hulpmiddel om extreme pieken te voorkomen. Handig om tijdens het opnemen oversturing te voorkomen. In extreme settings is een dbx altijd een lekkere compressor/limiter die je zonder problemen diep kunt laten pompen.

De 560A is echt een instrument/

INFO

- prijs incl: 530 € 329,- 560A € 339,- 580 € 425,-
- distributie: Audio XL, 030 2644090
- internet: www.dbxpro.com, www.audioxl.be

SPECIFICATIES

- 580 mic-preamp
 - 60dB gain
 - 48V fantoomvoeding
 - variable low cut-filter
 - high- en low-detailregelaars
 - vu-meter
 - hi-Z-input
- 530 eq
 - 3-bands parametrische eq
 - gebaseerd op de dbx 905
 - +/-15dB range
 - notch-mode op iedere band
 - high en low shelving of peaking
- 560A compressor
 - vca compressor
 - gebaseerd op de dbx 160A
 - led-meter
 - OverEasy of hard knee
 - ratio: 1:1 - 1:inf en -1:1

klank-compressor. Ik zou hem niet snel als een buscompressor gebruiken. De 160 is een industriestandaard voor zowel live- als studioepassingen en vanaf nu is er dus een compact alternatief te koop, de dbx 560A. Een onmisbaar hulpmiddel om je drums en bassen body en fundament te geven.

Conclusie

De mechanische bouw van de nieuwe dbx 500-modules is echte topklasse. Ook audio-technisch zijn deze modules uitstekend. De 580 is gewoon een heel goede preamp met een cleane sound, een slimme eq-functie en een scherp prijskaartje. De 530 eq is een handige aanschaf als je op jouw mixer soms wat extra eq-faciliteiten mist. Met een paar 530's in je rack heb je dat in een klap opgelost. De 560A ten slotte is het type compressor dat je gewoon móét hebben. Voor het geld hoef je het niet te laten, want de prijs van deze dbx 500-modules is heel scherp. ■

HET OORDEEL

- + klassieke dbx compressor
- + flexibele 530 eq
- + cleane preamp
- + goede prijs-kwaliteitverhouding
- preamp mist vintage karakter

De 560A doet nauwelijks onder voor een dbx 160A of 160X compressor

